

RUTA SEPETYSOVÁ V ŠEDÝCH TÓNECH

GRAFICKÝ ROMÁN

Upravil Andrew Donkin · Přeložil Petr Eliáš
Nakreslil Dave Kopka · Coloring Brann Livesayová

V šedých tónech

Grafický román

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.cooboo.cz
www.albatrosmedia.cz

COO
BOO

Ruta Sepetysová
V šedých tónech – grafický román – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2023

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

V ŠEDÝCH TÓNECH

GRAFICKÝ ROMÁN

Copyright © 2021 by Penguin Random House LLC
Adapted from *Between Shades of Gray* by Ruta Sepetys,
published by Philomel Books in 2021

All rights reserved including the right of reproduction in whole or in part in any form.
This edition published by arrangement with Philomel Books, an imprint of Penguin Young
Readers Group, a division of Penguin Random House LLC.
Translation © Petr Eliáš, 2023

ISBN tištěné verze 978-80-7661-723-0
ISBN e-knihy 978-80-7661-728-5 (1. zveřejnění, 2023) (epub)

V ŠEDÝCH TÓNECH – GRAFICKÝ ROMÁN
Ruta Sepetysová

Z anglického originálu *Between Shades of Gray: The Graphic Novel*
vydaného nakladatelstvím Philomel Books, New York, 2021,
přeložil Petr Eliáš

Vydalo nakladatelství Cooboo v Praze roku 2023
ve společnosti Albatros Media a. s.
se sídlem 5. května 22, Praha 4,
číslo publikace 42 249

Odpovědná redaktorka Iveta Poláčková
Technická redaktorka Viola Urbanová

Sazbu zhotovilo Grafické a DTP studio Albatros Media, Jan Skružný
Vytiskl FINIDR, s.r.o., Lípová 1965, Český Těšín
1. vydání

Cena uvedená výrobcem představuje nezávaznou
doporučenou spotřebitelskou cenu.

www.cooboo.cz
www.albatrosmedia.cz
www.facebook.com/cooboo

COO
BOO

RUTA SEPETYSOVÁ
V ŠEDÝCH
TÓNECH

GRAFICKÝ ROMÁN

UPRAVIL ANDREW DONKIN

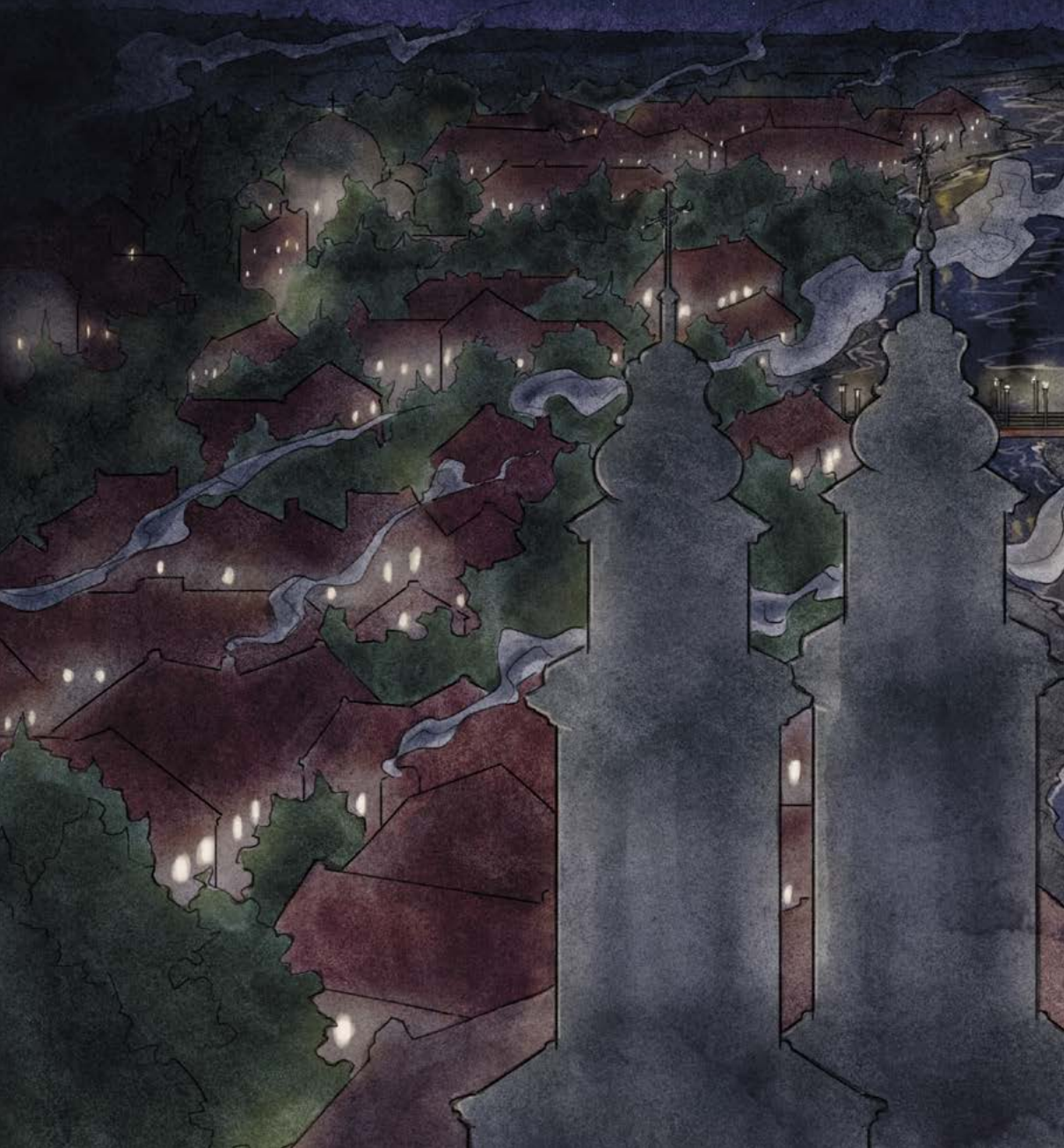
NAKRESLIL DAVE KOPKA

PŘELOŽIL PETR ELIÁŠ

COLORING BRANN LIVESAYOVÁ

ZLODĚJI
A ŠLAPKY

Zatkli mě
v noční košili.

BUCH!
BUCH!

Nebylo to zaklepání. Ze židle mě
zvedlo naléhavé bušení na dveře.

Když o tom tak přemýš-
lím, určitých náznaků jsem
si všimnout mohla.

Matka pozdě v noci
zašivala nejlepší
stříbro a šperky do
podšívky kabátu.

V krbu se
pálily rodinné
fotografie.

BUCH!
BUCH!

Otec se nevrátil
z práce. Až později
mi došlo, že matka
s otcem chtěli odjet.

Neodjeli jsme.

Odvezli nás.

14. června 1941

Už v noční košili jsem seděla u stolu a psala dopis sestřenici Joaně.

Otevřela jsem nové slonovinové psací pouzdro s tužkami a pery, které jsem dostala od tety k patnáctinám.

Milá...

Kdosi zabušil na dveře.

Zaslechla jsem bráškův hlas.

„Mami, ty nepůjdeš otevřít? Vždyť nám rozbijí dveře.“

Matka se opírala o zeď naproti zarámované mapě Litvy s očima zavřenými a tváří staženou úzkostí, kterou jsem u ní nikdy neviděla.

Modlila se.

„Ale ano, broučku, otevřu. Přece je nenechám ty dveře rozbít.“

Dveře se otevřely a v předsíni zahřměly hlasy.

„NKVD!“ zašeptal Jonas a zbledl. „Tadas povídal, že jejich sousedy někam odvezli nákladákem. Zatýkají lidi.“

Vykoukla jsem na chodbu. Jonas měl pravdu.

Matku obstopili tři příslušníci NKVD.

TO BUDE URČITĚ NĚJAKÉ NEDOROZUMĚNÍ.*

* PŘELOŽENO Z RUŠTINY

Vysoký důstojník držel v ruce naše pasy.

POTŘEBUJEME VIC ČASU. DO RÁNA SE PŘIČYSTÁME.

DVACET MINUT, NEBO SE RÁNA NEDOŽIJETE.

TIŠE, PROSÍM, MÁM DĚTI.

DVACET MINUT!

Důstojník odhodil doutnající cigaretu na čistou podlahu obyvacího pokoje a zašlápl ji do dřeva.

Nás čekal stejný osud.

Na okenním parapetu se mezitím objevil bochník čerstvého chleba a pod ním byl zastrčený velký svazek rublů.

MUSÍME SI RYCHLE SBALIT VŠECHNO DŮLEŽITÉ, A MYSLÍM TÍM PRAKTICKÉ.

V PRVNÍ RADĚ OBLEČENÍ A BOTY. JEDEN KUFR.

NESMÍME DO TOHOHLE ZMATKU ZATÁHNOUŤ RODINU ANI PRÁTELE, ROZUMÍTE MI? I KDYBY NA VÁS TŘEBA NĚKDO VOLAL, DĚLEJTE JAKOBY NIC.

ONI NÁS ZATÝKAJÍ?

KDE JE TATÍNEK?

BUDE NA NÁS ČEKAT. MÁME DVACET MINUT, SBALTE SI VĚCI. HNED! BOTY, JONASI, NÁHRADNÍ PONOŽKY, KABÁT!

Přesně před rokem začali Sověti přesouvat jednotky přes hranice do země. Pak v srpnu byla Litva oficiálně připojena k Sovětskému svazu.

LITVA O LIETUVA
RUSIJA UŽĚMĚ
DIDŽIL

Když jsem si u večere stěžovala, otec se na mě rozkřikl a vynadal mi, abych o Sovětech nikdy neřikala nic hanlivého.

Vzala jsem z poličky rodinnou fotografii a položila zlatý rámeček licem vzhůru na dno prázdného kufru.

Hleděly z něj na mě šťastné, nic netušící tváře.

To bylo před dvěma lety, o Velikonocích.

Babička byla tehdy ještě naživu.

Jestli jsme měli opravdu jít do vězení, chtěla jsem ji mít s sebou.

MAMI, JÁ NEMŮŽU
NAJÍT SKICÁK.
KDE JE?

JÁ NEVÍM. KOUPIME
TI NOVÝ. SBAL SI
OBLEČENÍ. RYCHLE!

JÁ UŽ MŮŽU
JÍT, MAMI!

N-NE!

Jonas byl oblečený
jako do školy.

LINO, PONOŽKY
A BOTY. RYCHLE!
JÁ PŘEVLEKNU
JONASE.

Hodila po mně
můj letní plášť.

Navlékla jsem si ho.

Kde mám
skicák?

Chodbou se
ke mně nesl
matčin křik.

Sebrala jsem ze stolu
i psací pouzdro s pero
a tužkami a balíček
rublů a hodila je do
kufru.

Zacvakla jsem
zámečky a vyběhla
z místnosti.

Vzpomněla jsem si, co se před několika měsíci stalo v pekárně. Prodavačka zabalila kulačoučky pecen do hnědého papíru a podala mi ho. Když jsem k ní natáhla ruku s penězi, zavrtěla hlavou.

PROSÍM. UŽ TAK SE VÁM NIKDY NEBUDEME MOCT ODVĚČIT.

Když jsem se večer táty ptala, čím jsme si ten chleba zasloužili, řekl: „Ničím, Lino. Člověk musí stát za tím, co je správné, a nesmí přitom čekat vděk nebo odměnu. A teď běž na ty úkoly.“

Našla jsem matku, jak rozbíjí nejlepší křišťál a porcelán o podlahu.

Zeptala jsem se jí, proč to dělá. „Protože je mám moc ráda.“

Jonas se rozplakal.

Dveře se rozlétly...

CO SE TO TU DĚJE?

BYLA TO NEHODA.

ZNIČILA JSTE SOVĚTSKÝ MAJETEK!

Odpusťte.

BURŽOAZNÍ SVINĚ, JEN ZTRACÍŠ ČAS.

Odpusťte? To že řekla?

Pak natáhla ruku a já najednou pochopila.

Ten šedivý kabát.

V duchu jsem ji viděla, jak zašívá pod podšívku kabátu šperky, papíry, stříbro a další cennosti.

Opatrně si se sovětskými důstojníky hrála, jako by si nebyla jistá, jaká karta jí přijde.

Chtěla jsem od matky a kabátu odvést pozornost.

MUSÍM SI ODSKOČIT.

MÁŠ NA TO PŮL MINUTY.

Zavřela jsem za sebou dveře a podívala se do zrcadla.

Netušila jsem, jak rychle se má tvář změni, jak se jde.

Jinak bych na svůj odraz hleděla a snažila se si ho zapamatovat.

Bylo to na deset let naposledy, co jsem se podívala do opravdového zrcadla.

Pouliční osvětlení bylo zhasnuté.

DAVAJ!

Policisté pochodovali za námi a nutili nás držet s nimi krok.

Na křižovatce čekalo nákladní auto a kolem něj další příslušníci NKVD.

Pomohla jsem matce na korbu, aby jí policista nesaahl na kabát.

Pak muži vystrčili nahoru Jonase. Upadl čelem na zem.

Kufr hodili na něj.

Jakási žena se na mě podívala a přitiskla si ruku na ústa a mně došlo, že jsem se v tom spěchu zapomněla převléct. Pořád jsem měla na sobě kytičkovanou noční košili.

Poznala jsem pár dalších lidí...

Paní Grybasová. Stará panna, učitelka, jedna z těch přísných.

Byla tu taky paní Rimasová, knihovnice, majitel nedalekého hotelu a několik mužů, se kterými táta mluvil na ulici.

Všichni jsme byli na seznamu. Nevěděla jsem, co je to za seznam, jen to, že jsme na něm.

Někdo zabouchl zadní dveře korby.

Plešatý muž přede mnou tiše zasténal a řekl: „Všichni umřeme. Tohle je konec.“

Auto se rozjelo.

Plešatý muž se náhle vydrápal na nohy, vylezl po stěně a vyskočil ven.

Dopadl tvrdě na chodník.

Svíjel se bolestí, ale zdvihli ho a hodili jeho zkroucené tělo zpátky do auta.